

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 499/2023-71

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej [REDAKOVANÉ], advokátom, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/67/2020-474 z 10. decembra 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obdo/89/2021 z 28. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že návrhom doručeným Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sa sťažovateľka domáhala proti Prešovskému samosprávnemu kraju (ďalej len „žalovaný“) zaplatať sumu 223 101,32 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom č. k. 21/Cb/229/2017 z 15. októbra 2019 návrh zamietol.

3. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom č. k. 3Cob/67/2020-474 z 10. decembra 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu.

4. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 2Obdo/89/2021 z 28. marca 2023 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie sťažovateľky odmietol.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka považuje napadnuté rozhodnutia za neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne a nespravodlivé.

6. Sťažovateľka uviedla, že medzi žalovaným ako prijímateľom a riadiacim orgánom pre regionálny operačný program Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „riadiaci orgán“) ako poskytovateľom bola uzatvorená zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „zmluva o poskytnutí NFP“) na realizáciu aktivít projektu, ktorý bol predmetom schválenej žiadosti o nenávratný finančný príspevok. V zmysle tejto zmluvy sa prijímateľ zaviazal použiť nenávratný finančný príspevok výlučne na úhradu celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu „*Odstránenie nedostatkov povodní na mostoch v PSK – východ...*“ (ďalej len „projekt“).

7. V súvislosti so zmluvou o poskytnutí NFP uzatvoril žalovaný ako objednávateľ a obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zhotoviteľ“), zmluvu o dielo z 29. októbra 2014 (ďalej len „zmluva o dielo 1“). Následne sťažovateľka ako podzhotoviteľ uzatvorila so zhotoviteľom zmluvu o dielo z 20. mája 2015 (ďalej len „zmluva o dielo 2“), čím v zmysle bodu 3.6 zmluvy o dielo 1 zhotoviteľ písomne doplnil subdodávky na práce a materiály s uvedením podzhotoviteľov a následne so súhlasom žalovaného písomnosťou z 25. júna 2015 prešli na sťažovateľku práva a záväzky, t. j. aj právo byť vyplatený za vykonanú prácu a za dodanie materiálu, na čo súdy nesprávne neprihliadli. Predmetom zmluvy o dielo 2 vrátane jej dodatkov bolo vykonanie stavebných objektov v rámci projektu, ktoré boli zo strany sťažovateľky riadne a včas uskutočnené. Faktúry boli zhotoviteľom odsúhlasené a predložené na vyplatenie VÚB, a. s., v ktorej bol zriadený viazaný účet na základe dohody medzi zhotoviteľom, VÚB, a. s., a sťažovateľkou, s čím súhlasil žalovaný. Tento účet bol založený na účely ochrany sťažovateľky a jej peňažných prostriedkov. Keďže išlo o prostriedky Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje komunitárne právo, a výberom ďalšieho priameho dodávateľa by žalovaný prišiel o peňažné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, sám žalovaný preto navrhol subdodávku s uzatvorením osobitného viazaného účtu so zákazom nakladať s peňažnými prostriedkami zo strany zhotoviteľa a doplnenie zmluvných údajov do zmluvy o dielo 1.

8. K účelu zmluvy o poskytnutí NFP, ako aj k jednotlivým ustanoveniam tejto zmluvy sa súd prvej inštancie a ani odvolací súd nevyjadrili a neaplikovali ich pri svojom rozhodovaní, čím pochybili tak ako žalovaný, ktorý porušil zmluvu o poskytnutí NFP, ako aj ostatné zmluvné vzťahy a dojednania, na čo neprihliadol súd prvej inštancie, odvolací súd a ani dovolací súd, a preto sa stali ich rozhodnutia neodôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné, čím zasiahli do práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces. Tieto súdy neprihliadli na existenciu dodatku č. 1 k zmluve o dielo 1. Konajúce súdy neprihliadli na skutočnú vôľu zhotoviteľa, ktorý sa vzdal zriadením viazaného bankového účtu nároku na vyplatenie sumy pripadajúcej v prospech sťažovateľky, s čím žalovaný súhlasil.

9. Sťažovateľ prevzal dielo v rozostavanom stave, keďže zhotoviteľ, s ktorým žalovaný uzatvoril zmluvu o dielo 1, nebol schopný z viacerých príčin dielo ukončiť, resp. nevykonával žiadnu činnosť z dôvodu nedostatku peňažných prostriedkov, čím bol ohrozený termín ukončenia diela a čerpanie finančných prostriedkov z operačných programov Európskej únie.

10. V prvom rade sťažovateľka uviedla, že nie zhotoviteľ, ale žalovaný mal povinnosť poukázať peňažné prostriedky z európskeho fondu na osobitne viazaný, schválený a zverejnený bankový účet zriadený v prospech sťažovateľky, na ktorý ich nepoukázal, pretože účelne viazané peňažné prostriedky použil na iný účel, než na ktorý boli schválené. Žalovaný napriek už uvedenému a bez akéhokoľvek náležitého a obozretného preskúmania veci nesprávne uspokojil pohľadávku banky UniCredit Bank voči zhotoviteľovi, ktorá vznikla po zriadení a prevzatí bankovej záruky bankou v prospech spoločnosti [REDACTED]. Žalovaný tým spôsobil sťažovateľke škodu. Na túto podstatnú okolnosť a argument mali prihliadnuť všetky konajúce súdy.

11. Záonné ustanovenia o záložnom práve, na ktoré poukázali súdy, v tomto smere nie sú podľa názoru sťažovateľky v súlade s ústavou a dohovorom, keďže v takomto prípade je vytvorený Slovenskou republikou právny rámec, ktorý nie je ústavne konformný a súladný s dohovorom a je nespravodlivý, pretože právne neochraňuje podzhotoviteľov diela, v tomto prípade sťažovateľku.

12. Žalovaný nevykonával všetko preto, aby nespôsobil sťažovateľke škodu, keďže mal vedomosť o insolventnosti zhotoviteľa. Súd prvej inštancie, odvolací súd a najvyšší súd neprihliadli na to, že peňažné prostriedky boli výlučne určené na oprávnené výdavky projektu, čo nemali vo vzťahu k banke nijako preukázané, resp. že boli účelne určené z európskeho fondu iba na konkrétny projekt a pre osoby, ktoré ho vykonali, vrátane sťažovateľky, v ktorej prospech mal žalovaný zaslať peňažné prostriedky na osobitne zriadený bankový účet.

13. Súdy nesprávne zistili skutkový stav a vec nesprávne právne posúdili, keď záložné právo iného subjektu nepodieľajúceho sa na projekte dostalo prednosť pred vyplatením sťažovateľky ako podzhotoviteľa.

14. Podľa sťažovateľky je spravodlivé, aby v prípade projektu, pre ktorý sú účelovo viazané peňažné prostriedky, subjekt (sťažovateľka), ktorý dodal materiál a vykonal prácu na ňom (pričom žalovaný odsúhlasil sťažovateľku ako podzhotoviteľa, ako aj zriadenie viazaného bankového účtu v prospech sťažovateľky), mal za podmienok dohodnutých so žalovaným, ktoré sa premietli do dohody medzi zhotoviteľom a žalovaným, za to zaplatené z týchto určených peňažných prostriedkov, a nie aby boli uspokojené pohľadávky banky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., voči zhotoviteľovi.

15. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd, odvolací súd a ani najvyšší súd neaplikovali test proporcionality, keďže uprednostnili výkon záložného práva banky nepodieľajúcej sa na projekte oproti právu sťažovateľky na vyplatenie dodaného materiálu a prác, čím zasiahli do vlastníckeho práva sťažovateľky značne neprimeraným spôsobom. Sťažovateľka nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnili odvolací súd a dovolací súd, že žalovaný bol povinný plniť a finančné prostriedky uhradiť banke z dôvodu, že banka ako záložný veriteľ preukázala žalovanému vznik záložného práva a týmto preukázaním sa záložné právo k pohľadávke stalo proti žalovanému účinným. Nemožno s týmto súhlasiť aj z dôvodu, že výkon takéhoto práva v súlade

s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka zasiahol do práv a oprávnených záujmov sťažovateľky a bol v rozpore s dobrými mravmi.

16. Podľa názoru sťažovateľky napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zakladalo vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) spočívajúcu v tom, že odvolací súd nevykonal navrhnuté dôkazy a nenariadil pojednávanie potrebné na účely doplnenia dokazovania, ako aj nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, nesprávne zistil skutočný stav veci a jeho rozhodnutie nie je riadne odôvodnené, je arbitrárne a nepresvedčivé, čo malo za následok porušenie práva sťažovateľky na spravodlivé konanie.

17. Sťažovateľka zastáva názor, že vo vzťahu k nej bol porušený aj čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, keďže nemôže pokojne užívať svoj majetok, ktorý vložila do projektu žalovaného.

18. Odvolací súd sa podľa sťažovateľky nezaoberal jej odvolacou námietkou, že na danú vec sa vzťahujú osobitné právne predpisy (zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov a zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), ako aj komunitárne právo, ktoré má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, keďže finančný príspevok na projekt bol poskytnutý z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, čo nebolo v konaní spochybnené. Aj dovolací súd v bode 20.2 napadnutého uznesenia pripustil, že týmto sa odvolací súd nezaoberal, keďže to považoval za irelevantné, s čím sťažovateľka nesúhlasí.

19. Krajský súd a ani najvyšší súd sa vo svojich rozhodnutiach nezaoberali ani tým, že zastupiteľstvo žalovaného a aj riadiaci orgán neschválili použitie peňažných prostriedkov Európskej únie pre banku UniCredit bank, ale iba pre projekt. Sťažovateľka preto nesúhlasí s tým, že účel použitia nenávratného finančného príspevku bol podľa súdu prvej inštancie dodržaný, čo mal odobriť aj riadiaci orgán, o čom má svedčiť aj oznámenie riadiaceho orgánu o záveroch administratívnej kontroly žiadosti o platbu, ktorým bola žiadosť o platbu schválená. Nebolo správne, ak sa súd prvej inštancie obmedzil iba na závery riadiaceho orgánu, z ktorých je možné vyvodiť, že tento orgán konal arbitrárne, keďže žiadosť o platbu, na ktorú poukazuje, bola vystavená iba účelovo a dávno až po vyplatení finančných prostriedkov žalovaným. V dovolaní sťažovateľka síce konštatovala nesprávne vyhodnotenie uvedeného dôkazu, avšak prípustnosť svojho dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP zakladala nie na nesprávnom vyhodnotení dôkazu, ale z dôvodu porušenia práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

20. Sťažovateľka zastáva názor, že odvolací súd v súlade s § 384 ods. 2 a § 385 ods. 1 CSP mal na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie z dôvodu potreby doplnenia dokazovania týkajúceho sa navrhnutých dôkazov aj pred súdom prvej inštancie vrátane kompletnej dokumentácie žalovaného a riadiaceho orgánu a výberového konania a bol by tak zistil, že banka UniCredit Bank vôbec nespĺňala podmienky výberového konania a schválenej žiadosti žalovaného o poskytnutie nenávratného finančného príspevku pre oprávnené výdavky, a preto jej za žiadnych okolností nemohli byť vyplatené peňažné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja účelne vyčlenené pre tento projekt.

21. Sťažovateľka tiež argumentovala, že rozsudok krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení, keďže závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

22. Tým, že súd prvej inštancie a odvolací súd aplikovali ustanovenia o záložnom práve podľa Občianskeho zákonníka vec nesprávne právne posúdili, pretože aplikácia záložného práva bola v predmetnej veci bez splnenia podmienok vo výzve, ako aj zmluvných podmienok vylúčená. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení, keďže krajský súd aplikoval nesprávnu právnu normu, na čo mal dovolací súd pri svojom rozhodovaní prihliadnuť.

23. Sťažovateľka namietala, že bolo zo strany dovolacieho súdu potrebné zodpovedať tieto právne otázky:

„1/ či je možné použiť nenávratný finančný príspevok poskytnutý, v tomto prípade žalovanému, na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku... pre účastníkov Projektu, vrátane podzhotoviteľov (subdodávateľov), na uspokojenie záložného veriteľa, v tomto prípade banky UniCredit Bank. pri výkone jeho záložného práva, ktoré nebolo zriadené v rámci a v prospech Projektu, resp. ktoré nevzniklo v oprávnenom období v zmysle príslušnej Výzvy, v zmysle ustanovení o záložnom práve podľa § 151a a nasledujúcich ustanovení Občianskeho zákonníka (v tomto prípade ustanovení § 151a. § 151b ods. I, § 151d ods. 3 a 4, § 151l ods. 1, § 151 mb ods. 1. 2, 3, 4 a 5, 6 a 7 Občianskeho zákonníka);

2/ či sa peňažné prostriedky z fondov Európskeho spoločenstva, resp. z Európskeho fondu regionálneho rozvoja vyčlenené pre Projekt poskytnuté ako nenávratný finančný príspevok na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku ... vzťahujú aj na podzhotoviteľov (subdodávateľov) Projektu, v tomto prípade žalobcu.

3/ či je vylúčená v dôsledku uplatnenia záložného práva záložného veriteľa, ktoré nebolo zriadené v rámci a v prospech Projektu, resp. ktoré nevzniklo v oprávnenom období a pre oprávnené výdavky v zmysle príslušnej Výzvy, aplikácia komunitárneho práva Európskej únie a zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov na Projekt, pre ktorý bol poskytnutý príspevok z fondu Európskej únie, resp. Európskeho fondu regionálneho rozvoja na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatvorenej na základe § 12 ods. 1 a § 15 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov.“

24. Sťažovateľka tiež vidí nesprávne právne posúdenie i v otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, a preto formulovala aj ďalšiu právnu otázku, a to „4/ či uzatvorenie zmluvy o dielo medzi zhotoviteľom (spoločnosťou [REDAKOVANÉ]) a podzhotoviteľom (subdodávateľom), v tomto prípade žalobcom, zbavuje zodpovednosti objednávateľa (žalovaného) za škodu podľa § 415 a § 420 Občianskeho zákonníka spôsobenú podzhotoviteľovi.“

25. Sťažovateľka nesúhlasí s názorom dovolacieho súdu, že podané dovolanie v časti, v ktorej malo byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je absolútne neprejednatelné, ako ani s názorom, že predmetné právne otázky nie sú otázkami, od ktorých vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené, keďže ide o právne otázky, ktoré sú pre spravodlivé rozhodnutie vo veci kľúčové a smerodajné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

26. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu. Podľa názoru sťažovateľky k porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu sťažovateľky o zaplatenie sumy 233 101,32 eur zamietol a najvyšší súd napadnutým uznesením arbitrárne odmietol dovolanie sťažovateľky.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

27. K napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

28. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu disponovala sťažovateľka opravným prostriedkom – dovolaním, ktoré podala a o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením. Sťažovateľka teda využila možnosť podania mimoriadneho opravného prostriedku proti napadnutému rozsudku krajského súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté, pričom sťažovateľka ani netvrdí, že niektorú zo svojich námietok nemohla uplatniť v dovolacom konaní.

29. Dovolanie predstavovalo účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého najvyšší súd poskytoval ochranu základným právam i právam zaručeným medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľka namieta v ústavnej sťažnosti. Je tak naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorý ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu (m. m. II. ÚS 551/2022, II. ÚS 558/2022).

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

31. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

32. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na príslušnom súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

33. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci.

34. Ústavný súd taktiež zdôrazňuje, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. do obsahu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

35. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

36. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd dovolanie sťažovateľky v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

37. Vzhľadom na dovoláciu argumentáciu sťažovateľky (ktorá je v podstate totožná s jej sťažnostnou argumentáciou) najvyšší súd konštatoval, že keďže krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so zisteným skutkovým stavom a s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, správne s poukazom na § 387 CSP odkázal na správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozsudku okresného súdu, a preto týmto procesným postupom nedošlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP, čo vedie k záveru, že v tomto smere sú sťažovateľkine dovolacie námietky neopodstatnené. Vychádzajúc z uvedeného, podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľka neopodstatnene tvrdí, že krajský súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto prípustnosť jej dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno vyvodiť.

38. Ústavný súd sa tiež priklonil k právnemu záveru najvyššieho súdu, ktorý považuje za správny a ústavne udržateľný a v ktorého prospech svedčí prepojenosť jeho právnych argumentov so skutkovými okolnosťami prerokúvaného prípadu, ktorá sa v konkrétnostiach súhrne prejavuje najmä posúdením ne/splnenia predpokladov vzniku zodpovednosti za vzniknutú škodu spôsobenú žalovaným sťažovateľke ako podzhotoviteľovi diela so záverom, že absentuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom (ktorý taktiež nebol preukázaný) a vznikom škody (poukazujúc tiež na skutočnosť, že zhotoviteľ neoboznámil sťažovateľku s existenciou záložného práva k pohľadávkam projektu), ako aj konštatovaním najvyššieho súdu o náležitom zistení skutkového stavu a správneho právneho posúdenia súdmi nižšej inštancie v súvislosti s tým, že žalovaný nebol so sťažovateľkou v žiadnom obchodno-záväzkovom vzťahu, z ktorého by mu vyplývali nejaké povinnosti, ktorých porušením by sťažovateľke v priamej bezprostrednej príčinnej súvislosti vznikla škoda.

39. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa všetkými pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľky [z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP] podstatnými otázkami súvisiacimi s predmetom ústavnej sťažnosti (vrátane nedostatkov v dokazovaní, ktoré nevidel) zaoberal a dal na ne dostatočné, presvedčivé a vyčerpávajúce odpovede (pozri body 20 až 26.1 uznesenia najvyššieho súdu). Z hľadiska zachovania ústavnoprávnej ochrany základných práv sťažovateľky je pritom podstatné, že najvyšší súd svoj názor náležite odôvodnil – jeho odôvodnenie je logické, založené na racionálnych úvahách, netrpí vnútornou rozpornosťou a napriek odmietnutiu dovolania sťažovateľky ako neprípustného najvyšší súd jej námietky meritórne preskúmal.

40. Možno konštatovať, že najvyšší súd v napadnutom uznesení dospel k ústavne konformnému záveru, že nedošlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

41. Ústavný súd zároveň pripomína, že nie je „skutkovým súdom“, sám dokazovanie spravidla nevykonáva, a preto nie je ani oprávnený do skutkových záverov všeobecných súdov zasahovať (II. ÚS 472/2014).

42. Sťažovateľka tiež tvrdí, že vo svojom dovolaní splnila všetky podmienky prípustnosti dovolania pre riešenie právnych otázok vyplývajúcich z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, preto odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti (ako neprejednatel'ného) a nevykonanie meritórneho prieskumu rozsudku krajského súdu považuje za arbitrárne konanie najvyššieho súdu.

43. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľkou vymedzené právne otázky nemajú taký charakter, žeby od nich záviselo rozhodnutie krajského súdu, teda odpoveď ani na jednu z položených otázok z hľadiska rozhodnutia súdov nebola rozhodujúca a kľúčová, čo dovolací súd podrobne vysvetlil v bode 34 odôvodnenia svojho rozhodnutia, v ktorom zhrnul právne závery súdov nižšej inštancie, na ktorých založili svoje rozhodnutia. Predovšetkým uviedol, že zásadným pre rozhodnutie vo veci bolo konštatovanie, že žalovaný nebol tým subjektom, od ktorého môže sťažovateľka náhradu škody špecifikovanej v žalobe požadovať, a to z dôvodu absencie akéhokoľvek obchodno-záväzkového vzťahu medzi stranami sporu.

44. Následne najvyšší súd (v bodoch 35 až 38.1) podrobne vyhodnotil každú zo sťažovateľkou nastolených právnych otázok, dospejúc k právnemu záveru, že prvé tri formulované otázky (pozri bod 23 tohto uznesenia) sú bez akéhokoľvek dopadu na meritórne rozhodnutie v danej veci.

45. Štvrtú dovolaciu otázku (pozri bod 24 tohto rozhodnutia) najvyšší súd posúdil ako irelevantnú, konštatujúc, že z rozhodnutí súdov nižšej inštancie jednoznačne vyplýva ich záver, že uzatvorenie zmluvy o dielo 2 medzi zhotoviteľom a sťažovateľkou v zásade nezbavuje zodpovednosti objednávateľa (žalovaného) za škodu spôsobenú sťažovateľke, avšak pri skúmaní predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu sa sudy oboch inštancií zhodli na závere, že nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti zo strany žalovaného, ktorá vyplýva z nejakého právneho úkonu, a tiež absentuje aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom (existencia takéhoto protiprávneho úkonu preukázaná nebola) a škodou, ktorá mala sťažovateľke vzniknúť, teda chýbajú dva z troch nevyhnutných predpokladov na vznik zodpovednosti za škodu.

46. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Možno tak uzavrieť, že odmietnutie dovolania sťažovateľky bolo založené na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom. V tomto kontexte (a v nadväznosti na bod 11 tohto odôvodnenia) je nevyhnutné dodať, že tvrdený nesúlad zákonných ustanovení o záložnom práve s ústavou a dohovorom je pri súdnom rozhodovaní kontraindikovaný prezumpciou súladu právnych predpisov, ktorá nie je nad rámec ústavne a dohovorovo konformného výkladu zákona (nie teda však výkladom *contra legem*) prekonateľná len ústavou ustanoveným spôsobom, teda v rámci koncentrovanej kontroly ústavnosti prostredníctvom konania o súlade právnych predpisov pred ústavným súdom.

47. Z uvedeného vyplýva, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľky. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie

nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

48. Nad rámec už uvedeného ústavný súd konštatuje, že vníma nespravodlivosť, na ktorú sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje vo vzťahu ku skutočnosti, že napriek vykonanému dielu jej neboli finančné prostriedky vyplatené, uvedené však jedným z rizík podnikania, ktoré znáša každý aktívny podnikateľský subjekt, a to najmä za situácie, keď je jeho zmluvný partner insolventný. Podnikateľské prostredie totiž kladie na účastníkov jednotlivých vzťahov vyššie nároky, než to je v prípade nepodnikateľského prostredia, čo si vyžaduje vyššiu mieru ostražitosť. Uvedené nemožno zhojiť žalovaním subjektu, ktorý nie je nositeľom subjektívnej povinnosti (pasívna vecná legitímácia), pretože za škodu môže zodpovedať len subjekt porušovateľ práva (k tomu pozri špecifikáciu v bode 38 tohto rozhodnutia).

III.2. K namietanému porušeniu vlastníckeho práva:

49. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že ich porušenie sťažovateľka namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

50. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu